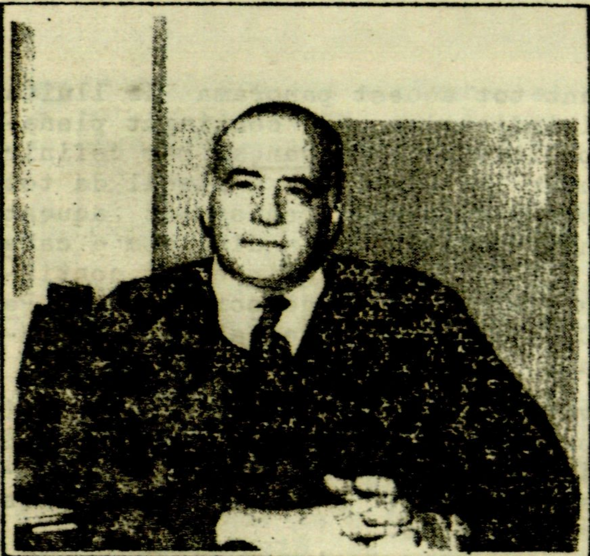

ARA

ORGAN CENTRAL DE FRONT NACIONAL DE CATALUNYA
PER UNS PAÏSOS CATALANS INDEPENDENTS I SOCIALISTES

SEGONA EPOCA Nº 5 MAIG 1975

PRESIDENT TARRADELLAS:

● «Hem de reivindicar l'Estatut, no com un màxim d'aspiracions, sinó com un mínim»

● «La Generalitat tenia una capacitat de govern extraordinària»

● «Estic disposat a delegar les meves funcions executives a una persona o un grup reduït de persones que haurien de treballar a l'interior per tal d'anar al govern provisional»

ENTREVISTA AMB JOSEP TARRADELLAS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A L'EXILI Pàg. 7

Contingut d'aquest número:

→ ajut al partit: 10 ptes.

DECLARACIÓ POLÍTICA DEL CONSELL

CRIDA A LA CAMPANYA PRO DE LA GENERALITAT DE

Ens trobem en un moment polític en què el règim franquista es troba en crisi i en franca decadència. Per més que intenten adaptar-se per continuar al poder, com han fet amb l'operació "aperturismo-asociaciones", aviat queda al descobert la fal·làcia que constitueix aquesta façana del feixisme en què l'única diferència és la utilització d'un nou llenguatge, evidentment, però, buidat del seu contingut real.

Podem dir que el procés de canvi s'està imposant, i que les contradiccions del règim cada cop són més. Hi ha hagut, sobretot a través de la premsa, un desbordament de definicions, declaracions i actituds de democràcia, fins i tot per part d'individus del sistema mateix, i per una altra banda ha estat implantat un estat d'excepció en una zona del País Basc, on es duu a terme una repressió salvatge. Aquesta és una de les contradiccions més grans del sistema: es volen presentar com a demòcrates i al mateix temps practiquen una repressió sense mesura.

Però malgrat la repressió, la lluita popular cada dia és més forta als Països Catalans com a tot l'Estat espanyol.

No cal dir la importància de les mobilitzacions obreres, en el camí de la conquesta del sindicat de classe. Dels pagesos, dels estudiants, dels professionals. De totes les lluites locals i de barris. De l'actitud de l'Església, la premsa, els col·legis professionals, cada cop més dinàmics i compromesos en les accions reivindicatives.

També tenen importància les diverses campanyes populars per l'amnistia i contra la pena de mort; la del refús dels regidors del "No" i per l'ús públic de la llengua catalana a tots els nivells; l'adhesió massiva al Congrés de Defensa de la Cultura Catalana.

Davant tot aquest panorama de lluita reivindicativa de contingut plenament polític s'ha d'avançar per definir i assumir -i això fet a nivell de tot el poble- quin és precisament aquest contingut polític. És a dir, com a catalans, hem de definir quin és el contingut de l'alternativa democràtica als Països Catalans que donem al règim franquista.

L'avenç real serà que tots definim i assumim l'alternativa catalana, i que això ho fem incorporant-nos activament a la lluita, a través de les més diverses maneres.

Aquesta alternativa ha de comportar una base mínima de poder polític català, amb el restabliment, al Principat de Catalunya, d'un Govern provisional dins un règim autonòmic, prenent com a base de partida les Institucions (Generalitat) i els principis configurats a l'Estatut d'autonomia que el franquisme va anul·lar l'any 1939, adequant-lo al moment de la seva aplicació.

Per al País Valencià i les Illes Balears, l'alternativa també comporta l'aplicació de fórmules autonòmiques.

D'aquesta manera quedarà obert un període que possibilitarà que els catalans puguem decidir lliurement el nostre futur exercint el dret a l'autodeterminació.

L'alternativa ha de comportar el restabliment de les llibertats democràtiques i tota una sèrie de reformes econòmiques i socials.

A cada un dels països que componen la nació catalana, el grau de mobilització política assolit és diferent. És per això que, malgrat tenir uns objectius finals comuns i una alternativa similar, la forma d'avançar en la lluita ha de ser diferent.

EXECUTIU DE F.N.C.

GOVERN PROVISIONAL CATALUNYA

Per això ara ens centrarem al Principat de Catalunya, que és precisament la base d'aquesta Declaració.

Al Principat s'ha assolit un grau de treball polític unitari molt important, i que s'ha concretat en la creació de la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya i en l'Assemblea de Catalunya.

Avui, però, i per diverses causes, aquests organismes es troben desajustats. En el cas concret de l'Assemblea de Catalunya, per exemple, cal reforçar-la i situar-la a la seva funció, la d'una articulació de mobilització de masses.

Ara bé, per les condicions del moment actual: pel procés obert de canvi, pel grau de les mobilitzacions, per la conflictiva i la crisi existents als organismes unitaris actuals, per la pèrdua d'autoritat d'algun d'ells a causa de manipulacions per part d'alguna de les forces polítiques que hi són incloses, per la necessitat d'ampliar al màxim la unitat política al Principat, de dinamitzar aquesta unitat, d'obrir noves perspectives polítiques que potenciïn un ampli debat i una àmplia reflexió sobre les circumstàncies político-socials que caracteritzen la situació, de potenciar noves lluites i mobilitzacions, de crear i definir un bloc pactant català amb les altres nacionalitats; per totes aquestes condicions, cal donar una expressió política ajustada a la nova situació, i això correspon a la creació del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya.

Contemplem un Govern d'àmplia coalició, emmarcat, com a fórmula institucional, en l'Estatut d'autonomia.

Front Nacional de Catalunya crida, doncs, a una campanya popular pro-Govern provisional, amb l'objectiu de potenciar i mobilitzar un ample suport cívic per al futur Govern.

Aquesta campanya popular ha de significar un debat i una mobilització per l'Estatut d'autonomia i pel Govern provisional, tot això lligat amb les altres mobilitzacions que ja són en marxa.

L'Assemblea de Catalunya ha d'esdevenir el suport principal de la campanya, del Govern provisional. Ha de ser el contingut social, humà, que li faci costat. D'altra banda, també es poden potenciar altres formes possibles d'articulació, aprofitant la situació política actual.

Cal muntar equips de treball i de lluita pro-Govern provisional, per a potenciar la campanya i moltes altres activitats, a més d'aquestes bàsiques, i que constitueixin una articulació mobilitzadora flexible però eficaç, que situï cada cop més demòcrates a la lluita activa per la ruptura democràtica.

Fem una crida a totes les forces polítiques perquè s'incorporin, amb caràcter d'autèntica corresponsabilitat, a la formació del Govern provisional.

Cridem tot el poble de Catalunya per què presti suport i participi a l'única alternativa democràtica al Principat de Catalunya, avui: el Govern provisional de la Generalitat.

El Consell Executiu de F.N.C.

Països Catalans, 20 de maig 1975.

HA ARRIBAT L'HORA A LA CONSTITUCIÓ DEL

COMENTARIS A LA DECLARACIÓ POLÍTICA DEL PRIMER DE MAIG DEL CONSELL NACIONAL DE F.N.C.

Amb data 1 de maig, ha aparegut una declaració política del Consell Nacional del partit on, bàsicament, i entre d'altres qüestions, després d'analitzar la situació del treball unitari al Principat de Catalunya, s'exposa una nova tesi política: "Creiem que cal fer un salt qualitatiu, tant per a trobar una nova forma organitzativa unitària com per a establir uns acords polítics nous i més ajustats. Aquest salt en qualitat ha de concretar institucionalment el sentit de la lluita, la coherència de les forces democràtiques i la fidelitat al poble; ha de ser la fornació del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya".

Aquesta és, doncs, la nova tesi: Ha arribat l'hora d'anar a la constitució del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya.

Aquina anàlisi política respon la formulació d'aquesta nova tesi?

Bàsicament, prové de creure que la CCFPC com a plataforma unitària de partits polítics està en crisi, i que l'A. de C. com a articulació unitària de mobilització de masses està en un franc desfasament del moment polític actual.

La crisi de la CCFPC és una resultant de la política sucursalista que alguna força porta a terme dins d'aquest organisme . No cal donar detalls de com o de quin o quins n'han estat els causants; el fet -i això és el més important- és que una política sucursalista, "introduint tota la conflictiva existent a la política de l'oposició espanyola", ha bloquejat el treball i ha deteriorat la CCFPC, situant-la en una crisi extraordinària.

El sucursalisme és, doncs, avui, una pràctica que ens deteriora a tots. Que forces polítiques s'infeudin només orgànicament o a través de la seva política, en definitiva és el seu problema. Però quan les infeudacions, fetes a través del sistema que sigui, deterioren la política unitària del Principat de Catalunya, cal oposar-hi una rèplica, i aquesta rèplica ha de ser al més contundent, seriosa i eficaç possible.

L'A. de C., tot i que és necessària en aquest moment, està desfasada. Per quin motiu? Ha estat incapaç, per exemple, de portar a terme una mobilització seriosa contra la política municipal de Barcelona i d'altres ciutats en l'afer de la llengua catalana. ¿És suficient aquest exemple per a parlar de desfasament? Nosaltres creiem que sí. ¿Com serà capaç l'A. de C. de portar endavant altra mena de mobilitzacions, si en aquest fet de la llengua, en què totes les condicions li eren favorables, no ha estat a l'altura de les circumstàncies?

En comptes d'exercir bé el seu paper d'organisme de mobilització de masses, l'A. de C. comença a efectuar tota una política que creiem que no escau a la seva funció. I així crea un "Comitè d'Enllaç" i, "per dalt", comença a dialogar, primer fora del Principat i després a dintre mateix, amb forces i organismes polítics.

És aquesta la funció de l'A. de C.? Algú pensa que sí, pel fet que el quart punt del seu programa ho autoritza. Recordem-lo: "La coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica". Però, aquesta coordinació, ¿s'ha d'entendre que vol dir dialogar "per dalt", prendre

D'ANAR GOVERN PROVISIONAL

acords polítics a nivell de direccions i de representacions? L'A. de C., ¿és una coordinació de partits o una articulació de mobilització de masses? Fins ara, ens sembla, quedava clar que era una articulació de mobilització de masses.

L'actuació de l'A. de C. està provocant avui, i intuïm que ho provocarà cada cop més, que des del Principat apareguin dues veus que dialoguen amb la resta de les nacionalitats de l'Estat espanyol: la CCFPC, que malgrat la crisi no ha perdut la veu, i el "Comitè d'Enllaç" de l'A. de C.

En conclusió, direm que l'A. de C. està desfasada perquè no es troba a l'altura de la mobilització que les circumstàncies actuals li reclamen i perquè, en substitució de la seva funció específica, ha pres funció de coordinació política.

a agrupar més forces polítiques entorn d'un programa unitari, forces que per diverses raons no s'havien integrat a les coordinacions existents fins avui".

- Aconseguir que al Principat de Catalunya hi hagi una sola veu de negociació amb forces externes. "El Govern provisional es convertiria en el bloc pactant amb les altres nacionalitats de l'Estat espanyol".
- Constituir una rèplica contundent al sucursalisme. "Pel grau de serietat i de responsabilitat que reveteix un Govern, serà més difícil que la futura política unitària sigui instrumentalitzada o manipulada per alguna força política".
- Situar l'A. de C. en la seva funció: la d'articulació de mobilització de masses. "Així s'evitaria tota la con

Es per això que el Consell Nacional de F.N.C., a la seva declaració, parla del "salt qualitatiu" que ha de representar la constitució del Govern provisional de la Generalitat. És un avenç que respon als interessos i a les necessitats actuals del Principat de Catalunya.

Quins són, en concret, els guanys que comportarà la formació del Govern provisional? Vegem-ne alguns:

- Ampliar al màxim la unitat política al Principat. "El Govern provisional -diu el Consell Nacional- ajudaria

flictiva dels problemes de competència".

Com preconitza el Consell Nacional del nostre partit, cal definir com veiem el Govern provisional i com es pot constituir. "Aquest salt qualitatiu ha de ser real i operant. No hem de teoritzar que hem d'anar cap al Govern provisional, sinó que avui és el moment oportú d'assentar-ne les bases, és a dir, de veure, ja ara, com la unitat catalana el configura".

→

Veiem un Govern format per partits polítics, no un Govern de personalitats. "Un govern d'homes de partit representant les diverses classes socials i les diverses opcions polítiques". Les personalitats independents pateixen de la manca d'aquesta representativitat, i aquest fet, per a un Govern provisional en la clandestinitat, és important. A més, i sense voler ferir ningú, direm que les personalitats sense afinitats a una o altra formació política, a una o altra família política, no existeixen. ¿Quants "independents" ens "col·locarem" uns i altres? ¿No convindrem a dir que no pot ser de trobar-nos, per exemple, amb una A. de C. on cada grup polític es va repetint amb representants-militants portant vestits -llegiu representacions- diferents? El Govern ha de ser una cosa més seriosa.

Una altra qüestió a considerar en assentar les bases del Govern provisional és el fet de l'existència, a l'exili, del President de la Generalitat de Catalunya, Josep Tarradellas. Reproduïm el que en diu la declaració del Consell Nacional: "Si des de l'interior reivindiquem un Govern provisional a partir de la reivindicació de l'Estatut d'autonomia que el franquisme va anul·lar l'any 1939, ens sembla clar i necessari que caldria dialogar amb el qui avui representa la nostra Institució catalana: el President Tarradellas. A través del diàleg caldrà arribar a un acord polític entre el President Tarradellas i les forces catalanes de l'interior. Un possible acord podria ser, i nosaltres el proposem al president, que, amb una enorme dosi de servei al país i de realisme, delegués funcions a l'interior per a formar Govern (cosa que el reglament de l'Estatut li permet*), i a partir de forces catalanes de l'interior es constituís el Govern provisional de la Generalitat de Catalunya.

Què vol dir "delegar funcions"? Es tracta que el President nomeni un Conseller primer a l'interior, perquè aquest, després d'haver consultat els partits, formi Govern.*

Delegació de funcions a l'interior per part del President Tarradellas i Govern de partits: dues qüestions plantejades pel Consell Nacional, entre moltes altres que caldria discutir i perfilar.

Cal, doncs, formar el Govern provisional. Un Govern d'àmplia coalició. Ningú no se'n pot inhibir. Hem d'abandonar els recels, les desconfiances, i situar els instruments polítics catalans a l'altura de les necessitats del moment. Tots els qui, per interessos partidistes, pretenguin frenar els procés de formació del Govern provisional, faran un trist servei als interessos actuals del poble del Principat de Catalunya.

Per acabar, direm que no creiem que sigui el moment, perquè queda fora de temps, de potenciar i parlar de formes vicariants com podrien ser plataformes intermèdies del tipus de les que algú anomena Consell de Catalunya o Front Unitari Català. A Catalunya li correspon un Govern, i ara és el moment de formar-lo.■

* L'Estatut de Règim Interior de Catalunya, promulgat pel Parlament català el 25 de maig de 1933 i publicat al "Butlletí Oficial de la Generalitat", estableix, al seu article 45: "El President de la Generalitat pot delegar en un conseller temporalment, però no parcialment, les seves funcions executives o de govern".- Redacció.

INFORMACIÓ SOBRE LA CCFPC I L'A. DE C.

La Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya era integrada, des de la seva creació l'any 1968, per cinc partits: Esquerra Republicana de Catalunya, Front Nacional de Catalunya, Moviment Socialista de Catalunya, Partit Socialista Unificat de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya. Avui, a més de tots els partits fundacionals, integra també el Partit Carlí Català i el Partit Popular de Catalunya.

Constituïda en sessió plenària el dia 7 de novembre de 1971, l'Assemblea de Catalunya integra, com és prou sabut, entorn de quatre punts unitaris bàsics, gairebé tot el ventall de forces democràtiques del Principat, des de partits polítics fins a organitzacions sindicals, comarcals, d'acció cívica, etc.

GOVERN CATALÀ

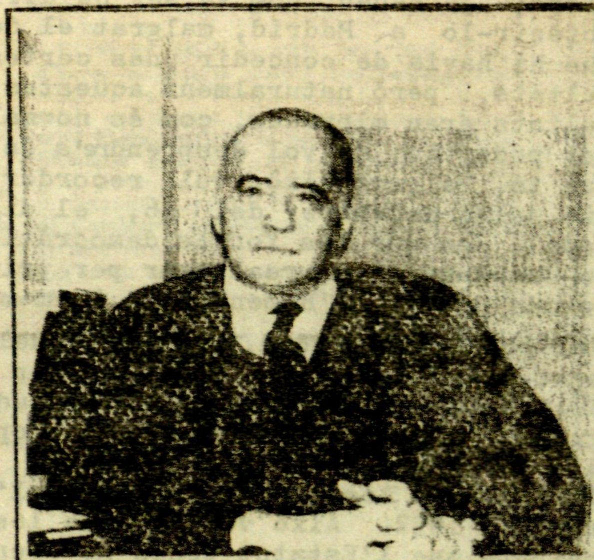
GENERALITAT!

difongueu aquests eslògans

JOSEP TARRADELLAS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A L'EXILI

Si, en la perspectiva de la ruptura democràtica i ara ja per ara mateix com a eina de maniobra política imprescindible, parlem de Govern provisional, no ens referim, això ho sap tothom, a un Govern provisional abstracte, emmarcat en uns punts de referència institucionals encara per crear. Quan parlem de Govern provisional ens referim, inequívocament, al Govern provisional de la Generalitat de Catalunya, que és el nom que va prendre el tipus de govern autònom que els catalans del Principat vam tenir entre 1931 i 1939. No podia ser d'altra manera, perquè, ben clarament, la reivindicació de la Generalitat i per tant de l'Estatut d'autonomia que feia possible el seu funcionament, és una reivindicació absolutament necessària al Principat per a tothom qui adhereixi una política o una actitud democràtica i antifeixista. Amb l'òptica, doncs, del restabliment de l'Estatut d'autonomia com a fórmula política de concretar institucionalment les llibertats que qualsevol canvi democràtic ha de comportar al Principat, és lògic que, en parlar, ja per ara, de Govern provisional, girem els ulls, en primer lloc, al que avui encara queda, en vigència legítima, de les nostres institucions autonòmiques. I és així com dos redactors de l'"ARA" s'han desplaçat a Sant Martin-le-Beau, al cor de França, on viu, exiliat, el qui avui, per nomenament del Parlament Català, ostenta el càrrec de president de la Generalitat de Catalunya, Josep Tarradellas.

Malgrat la seva edat -76 anys-, fa gala d'unes facultats intel·lectuals i físiques extraordinàries. Home de complexió forta, alt, i atent a tot, sembla que el seu exili a Sant Martin-le-Beau, a la regió dels castells del Loire, li hagi conferit la facultat de no envellir, o de no envellir tan de pressa com solen fer els Caps d'estat de l'atrafegat i complicadíssim món actual. La seva verbositat extraordinària, el to i la inflexió de les seves frases, les seves freqüents i agudes observacions i reaccions sobre coses i fets, fan pensar a aquests cronistes que el president Tarradellas és un polític per excel·lència, i, sobretot, un polític pragmàtic, una mica al vell estil però tanmateix sense ombra de retòrica en els →

mots i en les argumentacions. Per definir-lo en dos mots diríem que és astut i fi de coll. I, bé cal dir-ho també, absolutament fidel a la Institució que representa. Volem anotar, també, un fet que ens ha cridat l'atenció: el president Tarradellas està molt informat, fidedignament i al dia, del que passa al país, a nivell polític i a altres nivells. A part el repertori de revistes que rep puntualment i que hem pogut comprovar que llegeix, està absolutament al corrent dels esdeveniments polítics i socials d'actualitat. Rep regularment la premsa clandestina catalana, i té, segons ens ha dit, moltes visites, des de polítics de les més diverses tendències fins a periodistes, historiadors i personalitats de la cultura.

Feta aquesta introducció obligada però tanmateix indicativa del personatge, deixem, ara, que sigui ell qui s'expliqui.

ARA.- President Tarradellas. Com sabeu, a l'alternativa democràtica que les forces polítiques catalanes donen al règim franquista, figura, com a concreció institucional d'aquesta alternativa, el restabliment de l'Estatut del 1932. Vós que per la vostra trajectòria vau viure "des de dins" el període de vigència d'aquest Estatut, des de la seva gestació fins a l'abolició, digueu-nos, ¿què representà per a Catalunya l'experiència autonòmica?

J. TARRADELLAS.- En primer lloc us diré que l'Estatut d'autonomia, a més de representar unes llibertats, representa, per primera vegada a la nostra història moderna, l'expressió d'una gran unitat catalana. Mai no s'havia aconseguit la unitat, i si bé altres vegades el poble de Catalunya va arribar a coincidències, ja sabem tots que abans del 1931 les masses obreres no actuaven ni estaven sempre al costat dels qui proclamaven tothora la necessitat de governar-nos nosaltres mateixos. L'Estatut del 32 representa justament això: la voluntat ferma i resolta de tot un país, de tenir les seves llibertats i de governar-se. Això no vol dir que aquest Estatut respongués al màxim de les nostres aspiracions; ja sabeu com va ser de difícil obtenir-lo a Madrid, malgrat el desig que hi havia de concedir unes certes facultats, però naturalment aquestes facultats eren minvades, com és normal en tot poder que no vol desprendre's de les que té. Malgrat això, vull recordar ara que ja el desembre del 36, el dia de Nadal, en què les forces democràtiques de Catalunya vam realitzar per primera vegada un acte d'homenatge a la memòria del president Macià, ja en aquell moment vaig expressar, com a Cap del Govern de Catalunya, que acabada la guerra nosaltres teníem el propòsit d'aconseguir unes facultats molt més àmplies que les que representava l'Estatut del 1932. Això vol dir que les facultats que l'Estatut tenia no eren les

Portada de l'edició oficial de l'Estatut d'autonomia de 1932.

que nosaltres volíem, sinó que havien de ser més àmplies. En aquell moment les meves paraules van causar, és clar, una certa nerviositat en el Govern de Madrid, i amb repercussions a l'estranger, però a Catalunya crec que van ser ben rebudes per tothom, i avui les reafirmo encara més.

ARA.- ¿Voleu explicar més què voleu dir quan dieu que les facultats de l'Estatut havien de ser més àmplies?

J. TARRADELLAS.- Hem de pensar que un cop obtingudes les nostres llibertats, no podem quedar-nos limitats a l'Esta-

tut del 32; tinguem present, però, que aquest Estatut va fer possible la creació a Catalunya d'un estat d'esperit a partir del breu període de temps en què va desenrotllar-se, i que, a més, es va demostrar eficient durant la guerra. Crec sincerament que, malgrat les deficiències de l'Estatut, si Catalunya hagués pogut continuar governant-se, avui tindríem unes llibertats que no tenim. Per tant, hem de reivindicar l'Estatut no com un màxim d'aspiracions de Catalunya, sinó com un mínim, i aquesta reivindicació ha de servir de base per a crear un estat d'esperit al país i una voluntat, per part de tots els catalans, de governar-nos nosaltres mateixos.

ARA.- Un capítol important del període autonòmic català va ser, indubtablement, el de la guerra. ¿Podríeu dir-nos quin sentit va tenir, per a vós, l'actuació de la Generalitat durant la guerra?

J. TARRADELLAS.- Aquest aprenentatge dels anys anteriors en què Catalunya va tenir l'Estatut, va permetre, malgrat moltes desercions però justament gràcies a la fidelitat de molts catalans, de poder afrontar les exigències de la guerra, provocada, com es preveia, per l'exèrcit espanyol. En aquelles circumstàncies Catalunya va demostrar que els pocs anys durant els quals s'havia pogut autogovernar li havien donat consciència dels seus deures i de les seves responsabilitats. Això ens ho prova el fet que des del primer moment la Generalitat, com tan sovint s'ha criticat per part dels espanyols, va dictar disposicions per a les quals no estava facultada. Però no era qüestió de saber si les nostres facultats eren més o menys àmplies, sinó que el que calia era actuar ràpidament, en primer lloc perquè a Catalunya no es produís cap moviment escissionista, és a dir, que tot Catalunya fos catalana, que estigués sota l'autoritat de la Generalitat. És per això que les forces catalanes van anar a combatre a Aragó, i és per això que els adversaris no van entrar a casa nostra fins als últims temps de la guerra, i és per això que encara vam poder ajudar el front espanyol enviant soldats catalans a Madrid, a Extremadura, a tot arreu. La Generalitat tenia una capacitat de govern extraordinària, i és per això que Catalunya, per primera vegada a la nostra història moderna, va mobilitzar l'exèrcit. Després de l'error fatal per a la República i per a Catalunya, que va constituir la dissolució de l'exèrcit per part del Govern de Casares Quiroga -que es creia que dissoldria l'exèrcit del general Franco, mentre que el que va passar és que va dissoldre l'exèrcit republicà-, la Generalitat de Catalunya va haver de refer aquest exèrcit que el Govern mateix de la República havia dissolt i que va fer possible que certes manifestacions violentes al carrer es produïssin, cosa que d'altra manera no hauria passat. El govern de la Generalitat de Catalunya va admetre i va acceptar, amb tot el que representava, tot el moviment popular, perquè va trobar que justament el Govern central, amb les seves disposicions, va destruir l'única força que hi havia per a poder tirar endavant la nostra lluita contra el feixisme. És evident que nosaltres tampoc no teníem facultats per a crear les indústries de guerra. Les indústries de guerra són quelcom extraor-

→

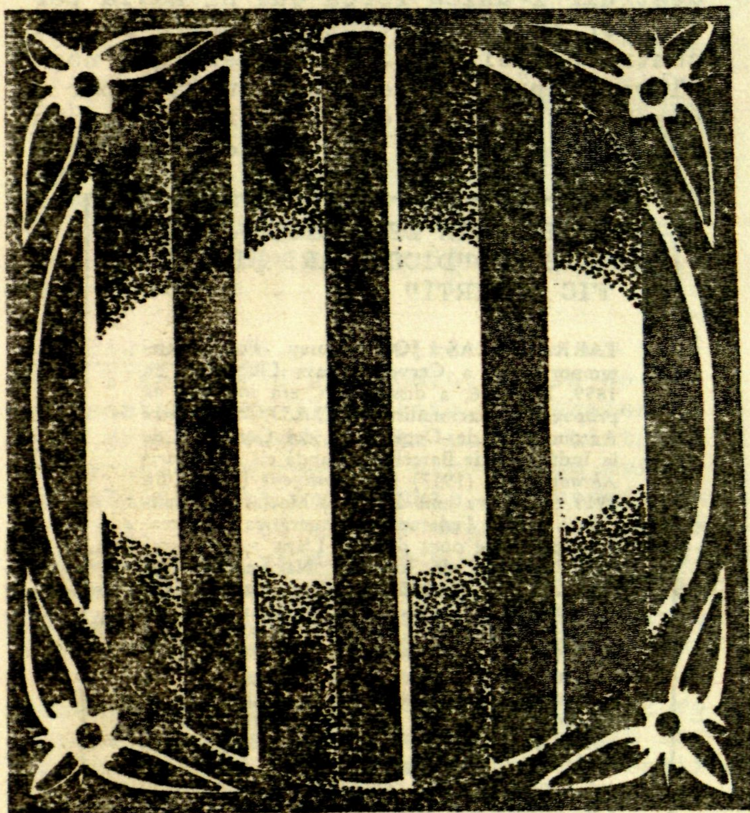
REFERÈNCIA DE JOSEP TARRADELLAS AL "DICCIONARI BIOGRÀFIC ALBERTÍ"

TARRADELLAS i JOAN, Josep. Polític contemporani n. a Cervelló (Baix Llobregat) en 1899. En 1916, a disset anys, era secretari de propaganda nacionalista al C.A.D.C.I. (Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria) de Barcelona. Fundà els setmanaris *Abrandament* (1917) i *Intransigent* (1919). En 1919 cooperava amb Francesc Macià a la constitució de la Federació Democràtica Nacionalista, partit de poca durada. L'any següent formava el grup de Joventut Nacionalista "La Falç". Fundà en 1921 un altre setmanari, titulat *Esquerra*. En formar-se el partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, el 20 de març de 1931, en fou secretari general. Exerciria aquest càrrec durant vint-i-un anys. En 1931 fou també conseller de Governació de la Generalitat i diputat per Barcelona a les Corts espanyoles. Tingué la mateixa representació al Parlament de Catalunya en 1932. Aquest any era confirmat a la conselleria de Governació i de Sanitat, que assumí fins al gener de 1933. Poc després era nomenat director del diari *L'Opinió*. Per l'octubre de 1934 fou detingut i processat pels esdeveniments revolucionaris produïts aleshores, tot i que no era membre del govern.

El 31 de juliol de 1936, pocs dies després d'haver esclatat la guerra, fou nomenat conseller de Serveis Públics de la Generalitat. Assumia poc després, també, la cartera de Finances i li era confiada la presidència del govern. Ocuparia més tard les conselleries d'Economia, Governació i Cultura. Durant el conflicte organitzà i presidí les Indústries de Guerra de Catalunya, tot obtenint un seguit de realitzacions remarcables.

S'exilià pel febrer de 1939. Visqué a França, on seria detingut diverses vegades, per bé que el govern de Vichy refusaria l'extradició sol·licitada pel govern espanyol en 1941. Aquest any escapà a Suïssa. Entrà novament a França quan els aliats ocuparen l'Alta Savoia (1944). En 1945 renuncià al ministeri que li era ofert pel govern a l'exili de la República espanyola. En 1954, els antics diputats del Parlament de Catalunya residents a l'exili li conferiren la presidència de la Generalitat. Resideix actualment (1970) a Saint-Martin-le-Beau (Indre-et-Loire, França).

dinari que els historiadors de la postguerra catalana han oblidat. Cal dir que modernament Catalunya no havia fabricat cap arma de guerra ni cap explosiu, ni al temps de la monarquia ni durant la República mateixa; es creia que Catalunya no podia tenir a la seva mà una potencialitat d'armament perquè això podia representar un perill per a l'Estat. Això ho prova justament el que va passar a Mallorca i a tots els fronts de tot arreu, on ens vam trobar que el Govern de la República feia els possibles per boicotejar-nos i fer-nos fracassar.

Escut de la Generalitat de Catalunya.

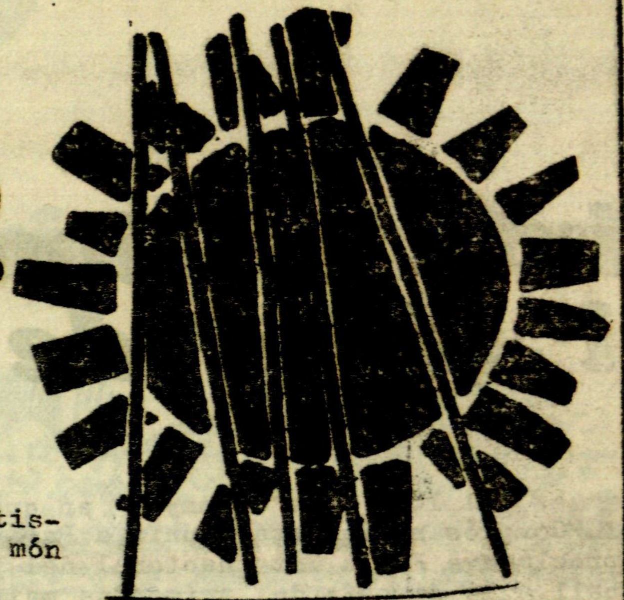
ARA.- I l'experiència autogestionària que el Decret de Col·lectivitzacions va fer possible, durant el període de guerra, ¿com la veieu ara, al cap de quasi quaranta anys?

J. TARRADELLAS.- Mireu, ara parlar d'autogestió és a l'ordre del dia. Un exemple: durant el famós maig del 68, aquí a França l'autogestió era el tema de la majoria de les manifestacions que es van produir; en aquella ocasió el nom de la Generalitat i el de Catalunya eren presents arreu. Del Decret de Col·lectivitzacions se'n parla ben sovint. Jo crec que vindrà un dia que catalans i no catalans s'adonaran del que ha representat per a Catalunya; sense aquest decret l'actual riquesa de Catalunya no existiria, ja que va permetre deixar en peu una indústria que ha donat els resultats que tots coneixem.

ARA.- Recentment, a l'interior, s'han aixecat veus sobre la conveniència o la no conveniència d'anar cap a la formació d'un Govern provisional de la Generalitat. Més o menys al mateix temps, a Tolosa de Llenguadoc, el 14 d'abril, vós fèieu unes declaracions on apuntàveu que, si les forces de l'interior us ho demanaven, podríeu estar d'acord a fer una delegació de funcions a l'interior, per tal de constituir aquest Govern provisional. ¿Quin sentit tenen les vostres declaracions de Tolosa? ¿Us hi reafirmeu?

J. TARRADELLAS.- Ja sabeu que sempre havia estat contrari de formar un Govern provisional. Quan vaig acceptar de ser president de la Generalitat vaig posar-hi una condició prèvia: que jo no faria mai a l'exili un Govern provisional si el conjunt de les forces polítiques de l'interior de Catalunya no m'ho demanaven. Tot això és fàcil de dir en aquest moment, però ha estat causa de molts malentesos i fins i tot jo diria de disgustos, de decepcions. Però m'he mantingut en aquesta posició perquè fins fa poc no creia poder resoldre cap problema de l'interior de Catalunya amb un Govern, per representatiu que fos, que no tingués una unanimitat i que no constituís un punt de partida realment eficaç per al país. Si ara ho veig diferent ha estat perquè a l'interior de casa nostra hi ha una generació i una joventut que té la noble ambició de governar el país, perquè, encara que no ho sembli, és realment extraordinari que a través d'aquests anys ningú no hagi parlat de governar el país. Tothom parla de treure el franquisme, tothom parla de moltes coses interessants, però l'afirmació concreta que hem de governar Catalunya nosaltres mateixos, no l'he sentida pas gaire. I avui crec que aquesta joventut que puja s'adona primerament de la mixtificació que li han fet del passat, de la necessitat que una política positiva per Catalunya i per la democràcia consisteix a tenir el poder polític a les nostres mans. Cal que els catalans sàpiguen governar, dirigir el seu país. És per això que els suggeriments de l'interior respecte a aquest punt m'han convençut darrerament, i així al parlament de Tolosa vaig dir que estava disposat a fer el possible, si a l'interior es →

VIETNAM, VICTÒRIA!

El triomf de la revolució al Vietnam ha satisfet tots els revolucionaris que arreu del món lluitem per la llibertat dels pobles.

Els vietnamesos han aconseguit, a la fi, treure's del damunt el capitalisme i l'imperialisme. Ho han hagut de pagar molt car: una guerra terrible de més de trenta anys contra els exèrcits més poderosos del món, i que han comportat una rècula de morts i de destruccions enormes.

Però l'empenta nacionalista i socialista d'un poble oprimit que sap el camí del seu alliberament, ha pogut superar-ho tot. A més, la lluita coratjosa del poble vietnamès ha servit d'exemple als pobles veïns de Cambodja i Laos, i a la llarga ho servirà possiblement per a d'altres de més enllà.

Tot i que els socialistes han estat els capdavanters de la lluita del poble del Vietnam, han estat tots els sectors populars els que l'han duta a terme. Aquest fet ha estat possible perquè tots els sectors estaven units en una mateixa lluita d'alliberament nacional. No s'han deixat enganyar, ni vèncer, per l'universalisme imperialista de francesos, japonesos i ianquis; en canvi, han comptat decisivament amb el veritable universalisme: el de l'ajuda d'uns pobles als altres per aconseguir la seva llibertat, la llibertat de tots. ■

ENTREVISTA AMB J. TARRADELLAS (acabament)

creie conveniení, per arribar a un Govern provisional on hi fos tothom i que constituís una força que fos l'únic interlocutor vàlid davant un Govern provisional, tingui el caràcter que tingui, que pugui sorgir a Madrid.

ARA.- ¿Quin procés preveieu per a la constitució del Govern provisional?

J. TARRADELLAS.- És evident que per arribar a un Govern provisional primerament hem de passar per unes etapes prèvies. En primer lloc, al meu discurs de Tolosa ja vaig dir que estic disposat a delegar les meves funcions executives. Em sembla que, per fer un treball eficient, la primera cosa en què tots plegats ens hauríem de posar d'acord és a designar, abans de crear el Govern provisional, una persona o un grup reduït de persones que representin les funcions executives i que haurien de treballar a l'interior per tal d'anar a aquest Govern provisional. I a partir d'aquí continuar la tasca.

***

Vam parlar moltes hores. Els límits d'espai de què disposem ens han obligat, però, a resumir a l'essencial les seves paraules. Només ens resta, ara, dedicar les últimes línies a donar-li les gràcies per la seva atenció de respondre a les nostres preguntes. ■

PRIMER

internacionalisme i lluita de classes

Des del 1889 -fa 86 anys- en què el Congrés socialista reunit a París la proclamava Festa Internacional del Treball, la jornada del primer de maig ha estat ininterrompudament reconeguda pels treballadors de tot el món com la fita que, com una mena de toc d'atenció, revela cada any la vigència i la veritable dimensió de les reivindicacions obreres.

Avui ha quedat molt lluny, ja, el mòbil concret que dugué a instituir la diada: l'execució, a Chicago, el 1886, de quatre obrers (dos periodistes i dos tipògrafs) dirigents d'organitzacions socialistes i anarquistes, en plena lluita per reivindicar la jornada de vuit hores de treball. Ha restat, però, intangible l'essència, el rerafons social de la commemoració: la proclamació de l'existència, conflictiva o latent, de la lluita de classes, i el caràcter internacional d'aquesta lluita.

El primer de maig és una diada internacional i internacionalista per excel·lència. Al marge dels intents de tergiversar-ne el sentit i de fer-ne una diada exaltadora d'una pintoresca fraternitat interclassista, la imatge del primer de maig va estretament lligada, de manera inequívoca, a una lluita real i incontrovertible: la lluita d'un sector social -el sector social aclaparadorament majoritari- contra l'explotació, de vegades descarada i brutal, de vegades encoberta de subtilitat, a què es veu sotmès. Una lluita amb connotacions diferents i en fases de desenvolupament diverses segons els països i les zones del món, però al capdavall, una mateixa lluita; en definitiva, i cal dir-ho clar, la lluita de la classe obrera per obtenir allò que li correspon: el poder social.

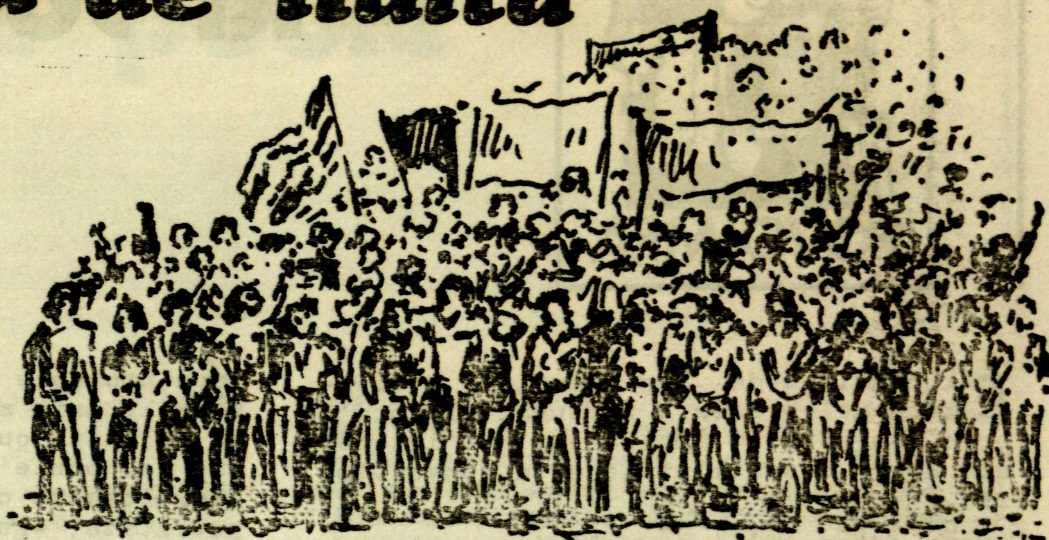
Internacionalisme i lluita de classes: aquestes són les dues premisses insubstituïbles, imprescindibles, per abordar, sense aigualiments ni fal·làcies, la commemoració del primer de maig.

BARCELONA: ACCIÓ PROPAGANDÍSTICA AL PORTAL DE L'ÀNGEL

La vigília del primer de maig, a dos quarts de nou del vespre, des del terrat d'un edifici de l'Avinguda del Portal de l'Àngel situat davant de Can Jorba, després de sonar una traca es desplegava una gegantina bandera catalana, de 10 x 5 metres, amb l'estel independentista i amb la inscripció: "1 DE MAIG - PAÏSOS CATALANS, INDEPENDÈNCIA, SOCIALISME - FRONT NACIONAL DE CATALUNYA". Al mateix temps, i a través d'uns instal·lació acústica, sonà, per tres vegades, la proclama del primer de maig de F.N.C. (que reproduïm a la pàgina següent), seguida en cada ocasió de l'himne nacional català, "Els Segadors". Al cap de vint minuts acabava la transmissió, i més tard la bandera, inflamada, s'autodestruí. No fou fins bona estona més tard que s'hi presentà la policia, que dispersà tota la gent que, en nombre d'uns dos milers, s'havia anat congregant a la zona. Aquesta acció propagandística, volgudament espectacular, constitueix un complement de les altres accions, de partit o unitàries, dutes a terme entorn del primer de maig, a diversos indrets, per militants i simpatitzants de Front Nacional de Catalunya.

DE MAIG

jornada de lluita obrera

Text de la proclama que, en forma d'octaveta, Front Nacional de Catalunya ha distribuït profusament amb motiu del primer de maig d'enguany:

En ocasió del primer de maig, jornada internacional del treball, Front Nacional de Catalunya vol fer pública, un cop més, la seva voluntat de constituir-se en partit de lluita dels treballadors catalans contra l'opressió a què ens veiem sotmesos, com a treballadors i com a membres de la comunitat nacional catalana, per part de les classes posseïdores, i en especial del capitalisme monopolista espanyol i de la seva expressió política que és la dictadura feixista.

Com a treballadors, ens veiem diàriament explotats i expoliats, i privats dels drets més elementals i inalienables (d'expressió, de reunió, d'associació, de lliure sindicació, etc.). Com a catalans, ens neguen qualsevol possibilitat de desenvolupament de la nostra personalitat nacional, i impedeixen que puguem autogovernar-nos i autodeterminar-nos, com qualsevol altra nació, amb plena sobirania política.

Són dues facetes d'una mateixa opressió: l'opressió nacional i de classe dels Països Catalans.

Contra aquesta situació es dreça la nostra lluita. És la lluita de les classes populars catalanes pel seu alliberament. Tothom s'hi ha d'incorporar. Els nostres enemics són, avui, la gran burgesia espanyola (catalana, castellana, basca, gallega) i els seus servidors fidels que són els jerarques del règim i les forces de repressió i d'ocupació.

El primer que hem de fer és acabar amb la dictadura i aconseguir el restabliment de les llibertats democràtiques i de l'autonomia política per a Catalunya, per a iniciar, a partir d'aquí, el procés cap a l'alliberament total de les classes populars dels Països Catalans.

Catalans! Tots a lluitar contra la dictadura! Tots a lluitar per l'alliberament! Fem d'aquest primer de maig una jornada de lluita, una nova fita en la lluita popular contra l'opressió i l'explotació!

LLUITEM AMB TOTES LES ARMES PER ENSORRAR EL FEIXISME!

PER LA FI DEL CAPITALISME EXPLOTADOR!

PER LA DESTRUCCIÓ DE L'ESTAT ESPANYOL OPRESSOR!

PER UN PODER POPULAR CATALÀ!

PER UNS PAÏSOS CATALANS INDEPENDENTS I SOCIALISTES!

eleccions la sobirania

El resultat de les eleccions a diputats celebrades a Portugal el 25 d'abril, ha respost àmpliament a l'interès que havia desvetllat la seva convocatòria.

Una convocatòria polèmica com era aquesta, ha obtingut un resultat polèmic que ha suscitat nombrosos comentaris per a tots els gustos.

En general, però, tant els comentaris fets des de fora, com els fets des de dins; tant els que han fet els protagonistes mateixos -forces armades al poder, partits polítics beneficiaris i partits polítics no beneficiaris- com els que han fet els observadors destacats a Portugal a fi de presenciar el fenomen d'unes eleccions que oferien unes característiques singulars pel que en podríem dir "el condicionament de la sobirania" popular, tots els comentaris, diem, han pecat, en general, de fer abstracció total o parcial del context històric en què les eleccions s'han produït.

D'això ja en pecava el llibre del general Spínola, "Portugal i el futur", que al mèrit innegable de denunciar la situació sense sortida en què es trobava el país abocat al desastre i al dessagnament produït per una guerra colonial que enriquia el capitalisme reaccionari i depauperava perillosament el poble, afegia la visió d'unes solucions històricament superades quant a la descolonització, i d'un sistema sens dubte democràtic però "molt formalment democràtic", probablement massa formalment democràtic, com a solució d'estructura política interna per al país. De tothom és conegut el preu que Spínola ha pagat pel seu error de càlcul politico-social, consistent en el que en podríem dir "democratisme abstracte", i ben segur insuficient, típic d'una mentalitat fonamentalment de dreta.

És probable que la situació de Portugal, país molt empobrit per una guerra colonial que es menjava els ingressos del poble però no els guanys que de l'explotació colonialista percebien els potentats -guanys que no eren invertits a Portugal i per tant no afavorien de cap manera el desenvolupament necessari-, exigeixi un esforç de redreçament enorme, ja que es comença de molt avall. És a dir, és probable que exigeixi els mínims de desenvolupament estructural sense els quals la democràcia és difícilment sostenible, si no difícilment intel·ligible.

És probable que el Moviment de les Forces Armades ho entengui així, i en conseqüència es constitueixi en un poder estable, base indispensable per a l'arrencada econòmico-social damunt la qual establir una "democràcia suficient", que vagi més enllà dels esquemes purament firmalistes de la democràcia.

És probable que el Moviment de les Forces Armades entengui que la més petita "dissolució" de poder es podria convertir en el portell pel qual tornaria a entrar en joc la sinistra i funesta dreta portuguesa, i que això ha de ser evitat a tota costa, dit sigui això sense intenció d'amagar que darrera les justificacions catastrofistes s'oculta, de vegades, una certa manca de vocació realment democràtica.

Queda fora de tot dubte la vinculació popular, la demostrada pel poble, del Moviment de les Forces Armades. Queda fora de tot dubte, igualment, el compromís que han assumit de retornar al poble la sobirania segrestada per la reacció durant prop de mig segle.

És aquest el pas que han volgut donar els protagonistes del M.F.A. amb la convocatòria, tot i condicionada, de les eleccions?

→

a portugal torna al poble

És d'esperar que així sigui. Les eleccions, es vulgui o no, han restablert, tant per la seriositat del seu exercici com pels seus resultats, la sobirania del poble i el seu protagonisme. I, es vulgui o no, contra això, contra el resultat real, no hi val cap mena de subterfugi conceptual possible. Tant se val si el resultat ha afalagat el M.F.A., com si n'ha disgustat una part, segons que es desprèn de les declaracions d'un dels seus més qualificats portaveus.*

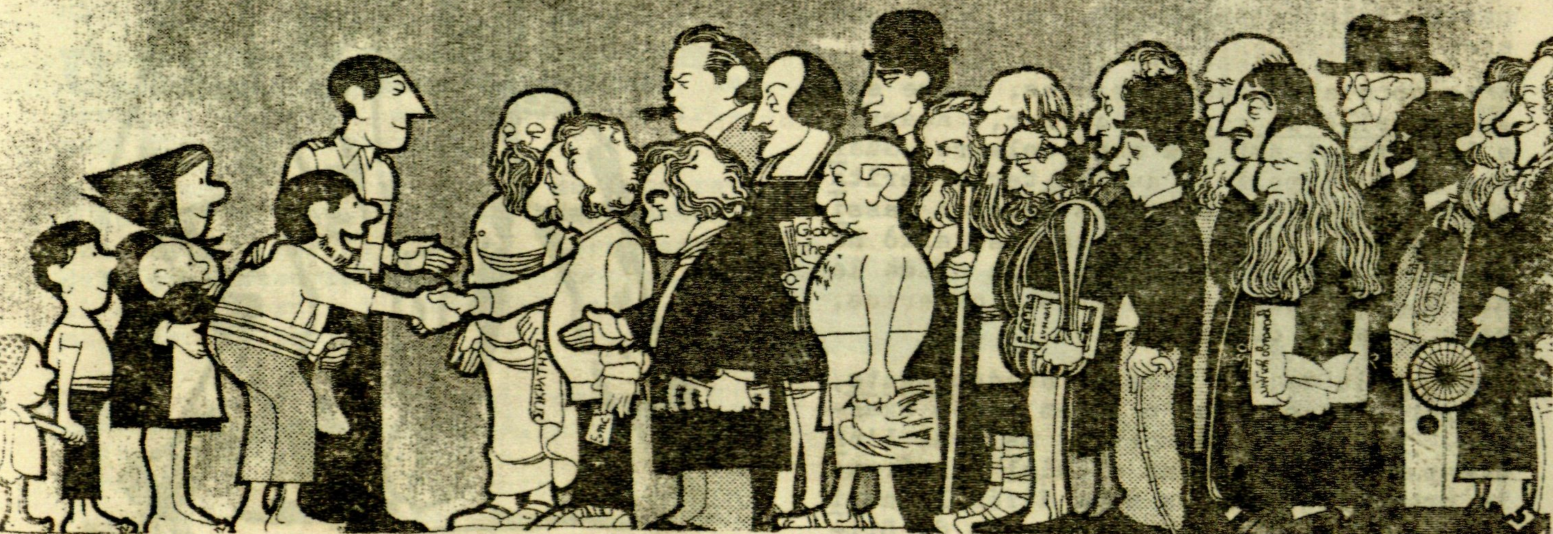
En efecte, Saraiva de Carvalho ha comès l'error polític de comentar, entre adolorit i despectiu, el resultat dels comicis. Hauria d'haver callat. El poble no és sols una realitat; és "la" realitat, que ningú no té dret a transcendir, entre altres coses perquè la transcendència és normalment un expedient molt còmode. I també suspecte.

El resultat de les eleccions, per si sol molt eloqüent, podria formalitzar el compromís que el M.F.A. ha contret amb el poble. I hauria de formalitzar-lo en el sentit d'esbaldir, després de prop de mig segle de dictadura, qualsevol ombra de poder abusiu.

Després del "correctiu" que les eleccions han introduït com una dada molt important al procés de Portugal cap a la democràcia, és probable que resultin menys fàcils els errors com el que va cometre Spínola situant-se fora de la realitat.

Era aquesta la profunda intenció del M.F.A. en convocar les eleccions? En tot cas, i de manera responsable, el poble exigeix del M.F.A. una gran dosi de responsabilitat. Probablement no serà desmentida.

* Es refereix al brigadier Otelo Saraiva de Carvalho, comandant adjunt del COPCON o Comandament Operacional del Continent, del qual depèn la policia militar.- Red.

PAÍS BASC: LA GUERRA

El País Basc està en guerra. Això és un fet. La lluita i la repressió han arribat a un punt de tanta envergadura, que podem parlar de veritable guerra entre el poble basc i les forces d'ocupació espanyoles. És la guerra d'alliberament nacional i de classe del poble basc, que avui, en una primera fase, s'expressa per l'acció dels patriotes revolucionaris bascos que, amb el suport d'una àmplia part de la població, s'enfronten als cossos repressius espanyols: guàrdia civil, policia armada i brigada polític-social.

Dels fets que han anat succeint-se les últimes setmanes al País Basc, la premsa "legal", és a dir la premsa burgesa, ens n'ha parlat d'una manera més aviat mancada, deformada o tendenciosa, però sense poder amagar la situació de ferotge repressió que s'hi dóna.

Les forces de repressió tracten, per tots els mitjans, de crear un clima de terror. Emparats en mesures repressives com és ara l'estat d'excepció, es poden moure amb una gran facilitat i amb impunitat. No és gens difícil d'imaginar fins a quin punt un règim imperialista-feixista com és la dictadura franquista pot fer arribar la seva habitual repressió policíaca en una "situació especial" com la que actualment es dóna a Euzkadi.

REPRESSIÓ

Els registres per part de la guàrdia civil són una constant. Registres massius i minuciosos a cases particulars i a dependències de tota mena. Han estat registrats carrers sencers, i barris i poblacions, com per exemple Alquiza, on els guàrdies civils van regirar tot el poble, casa per casa, amb la metralleta a la mà.

A Mundaca, els xivatos de la policia van anar senyalant amb una creu les cases dels "sospitosos", i l'endemà eren registrades.

És constant, aquests dies, veure escorcolls de gent al carrer, acarats a la paret i amb les mans enlaire. Guàrdia civil i policia duen a terme veritables ràtzies en les quals detenen massivament gran nombre de persones; això ha passat a totes hores del dia i de la nit a gran nombre de barris, caserius, bars i sales de festes.

Es parla de dos milers de detinguts, per bé que no se'n tenen dades exactes. El que sí és cert, malgrat l'encrespat desmentiment oficial així que la premsa estrangera n'ha difós la notícia, és que a la plaça de toros de Bil- →

D'ALLIBERAMENT

bao han estat dutes entre 300 i 400 persones detingudes que ja no cabien a les dependències policials, repletes en virtut de l'anul·lació del termini de 72 hores d'estada dels detinguts.

Es practica d'una manera sistemàtica els mals tractes i les tortures. Per por de possibles represàlies posteriors, en alguns llocs els torturadors actuen amb caputxes que els cobreixen la cara.

Per si això encara fos poc, s'han creat de sotamà autèntiques "esquadretes de la mort", bandes de policies que metrallen i incendien establiments els propietaris dels quals poden estar relacionats d'alguna manera amb ETA, o són familiars de presos o de perseguits, o bé són, senzillament, simpatitzants del basquisme a nivell cultural.

Aquestes bandes armades han practicat ja diverses vegades l'agressió personal. Diversos capellans coneguts per haver-se destacat en la realització, a les seves parròquies, o per haver dut a terme una tasca d'ensenyament de la llengua basca, han estat apallissats amb extrema duresa, com el capellà Tasio, que està hospitalitzat i en extrema gravetat. A Bilbao l'advocat laboralista Ibarra va ser brutalment colpejat; el van intentar segrestar, i el seu despatx va ser metrallat. El més revelador és que aquestes operacions arbitràries són sempre vigilades de prop per cotxes de la brigada politico-social.

Últimament, la guàrdia civil ha assassinat tres persones a trets prop de Gernika, dos dels quals eren un matrimoni que anava desarmat.

Heus aquí tota la gamma de fets repressius, que es veuen vigorosament contestats per la lluita perseverant dels patriotes bascos, que compten amb el suport moral i material de la gran majoria del poble.

Dins aquesta lluita, cal remarcar, últimament, la liquidació, amb vint-i-quatre hores de diferència, de dos torturadors ferotges i coneguts, un guàrdia civil i un inspector de policia, que el règim, en la seva línia de manipulació de la informació, els ha presentat com a persones al marge de la conflictiva existent, amagant així les seves reals activitats com a torturadors en actiu.

→

GUERRA D'ALLIBERAMENT

Feta aquesta recopilació de dades, que de cap manera és exhaustiva però sí prou significativa, ens cal reflexionar-hi.

Com dèiem al començament, s'està donant la primera fase de la guerra d'alliberament nacional i de classe del poble basc. Es tracta d'una fase caracteritzada per l'enfrontament armat entre una avantguarda revolucionària que compta amb un suport ampli del poble, i l'aparell policíac repressiu, sense, però, la intervenció directa de l'exèrcit, que correspondria a una altra fase de guerra amb posicions estables.

Per arribar a la situació actual, s'ha partit d'una pràctica de lluita armada com a mètode prioritari de treball polític. ETA n'ha estat la protagonista, i la seva història marca l'avenç progressiu, al País Basc, de l'ús de la lluita armada.

És vàlida aquesta forma de lluita? No acondueix a una repressió més acusada i impossibilita el treball polític de masses?

La lluita armada és una forma de lluita vàlida i necessària per a portar endavant, fins a les últimes conseqüències, l'alliberament de les classes populars d'una nació oprimida. No s'ha donat mai el cas que cap sistema imperialista hagi renunciat passivament als seus privilegis. Tot al contrari, l'imperialisme, per mitjà dels seus aparells repressius, defensa els seus interessos, i fins que li és possible continua exercint, per la força, una acció imperialista d'opressió nacional. En el cas del País Basc -com en el nostre-, tractant-se de l'imperialisme capitalista, l'opressió té el doble signe nacional i de classe.

Aquesta és la situació d'Euzkadi. Conscients del signe i l'abast de l'opressió que pateixen, els patriotes bascos donen una rèplica seriosa i responsable que és la lluita armada -que no s'ha de confondre amb l'activisme-, en la línia d'aconseguir l'alliberament de les classes populars basques, és a dir, la conquesta del socialisme dins un País Basc independent. L'avantguarda revolucionària del poble basc fa anys que ha deixat de somiar, i s'ha llançat de manera vigorosa al procés de la revolució basca.

Responent a la segona pregunta que ens fèiem, direm que la lluita armada no invalida el treball de masses, sinó que el complementa, li presta suport. Els guanys polítics aconseguits per un poble en procés d'alliberament s'han d'assentar en un poder armat, si es vol que siguin guanys efectius, reals. La fórmula de treball de masses i la fórmula de lluita armada s'han de potenciar alternativament en virtut d'un ordre de prioritat segons el moment, en relació a la situació política conjuntural i adequant-se a les possibilitats i a les disponibilitats.

És evident que quan sorgeix la lluita armada la repressió s'accentua. Però és una eina de dos talls, i així, en el cas concret que ens ocupa, veiem com a la dictadura franquista li passa que la repressió que fa al País Basc se li converteix en un boomerang i situa el sistema en una nova contradicció que li dificulta la subsistència i li accelera la degradació. El règim pretén presentar-se cada cop més "progressista", cada cop més "democràtic", però la jugada queda invalidada, i descoberta la seva falsedat, des del moment que porta a terme una repressió realment salvatge i descontrolada. El boomerang és aquest: la repressió brutal que el règim fa sobre el poble basc li desmunta la seva pròpia jugada de subsistència, la careta de l'"aperturismo".

La repressió és tan gran, que ningú, al País Basc, no en queda al marge, no en pateix d'una manera o altra les conseqüències. I això eleva en gran manera els nivells de conscienciació del poble basc pel seu alliberament. Cada cop nous lluitadors, nous sectors socials s'hi defineixen per la lluita armada, i les files de l'avantguarda revolucionària s'eixamplen en progressió geomètrica. D'aquí la gran capacitat, no solament de resistència, sinó d'ofensiva, que ETA ha manifestat i manifesta repetidament.

És, doncs, prou evident que la pràctica de la lluita armada constitueix un motor que envigoreix constantment la capacitat i la disponibilitat de lluita del poble basc, de qualsevol poble en procés d'alliberament nacional i de classe.

→

SOLIDARITAT

De quina manera podem solidaritzar-nos amb el poble basc?

Hem d'entendre, d'entrada, que la lluita del poble basc és també la nostra lluita. Nosaltres també patim l'opressió, en tant que catalans i en tant que membres de les classes populars. El nostre enemic és el mateix: l'imperialisme espanyol, contra el qual lluitem per aconseguir la independència nacional dels Països Catalans i la construcció de la societat socialista.

Plantejant les coses a llarg termini, la millor acció solidària que nosaltres, catalans, podem fer amb el poble basc és col·locar-nos a la lluita activa per l'alliberament total de les classes populars catalanes.

Sense deixar de cobrir aquest objectiu, cal, però, que ens plantegem la solidaritat immediata i concreta amb Euzkadi.

En primer lloc, cal informar d'una manera clara i a tothom del que passa avui al País Basc. El franquisme per un cantó, i d'altra banda la major part de l'oposició espanyolista i sucursalista existent als Països Catalans, distorsionen la informació, o bé l'amaguen o l'"obliden".

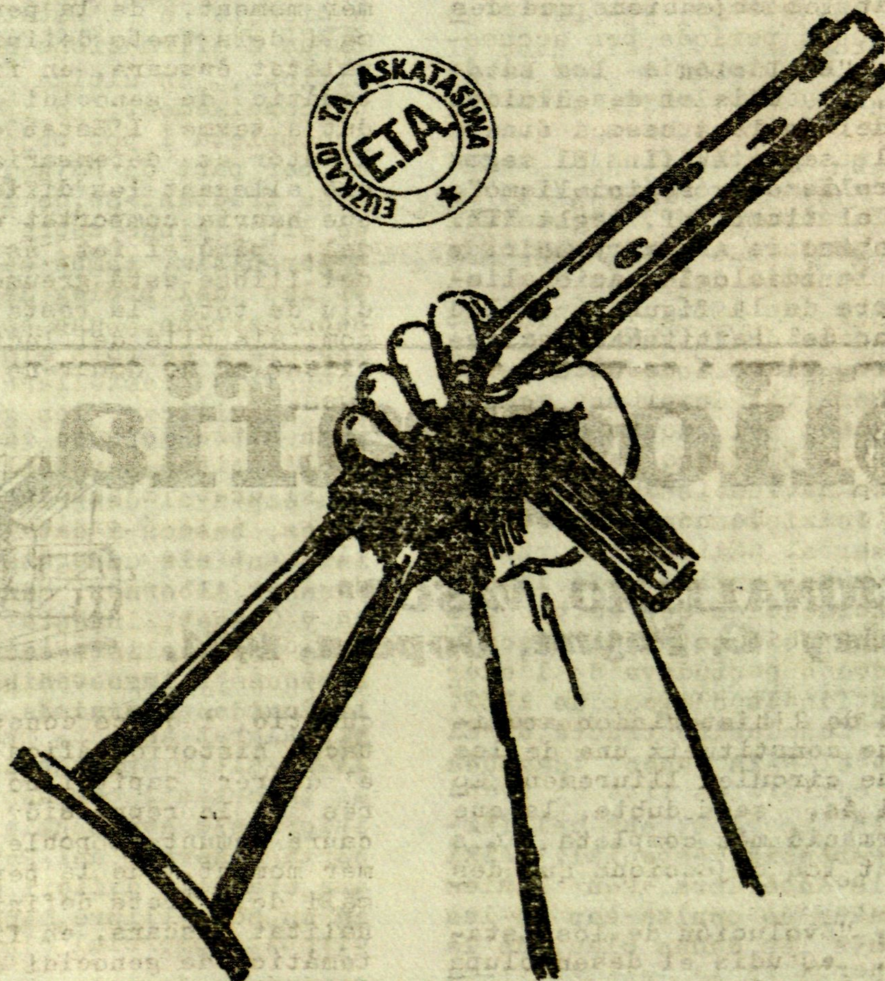
En segon lloc, cal fer accions propagandístiques i de lluita, de suport al poble basc.

En tercer lloc, crear un clima d'indignació i de protesta per l'aplicació de l'estat d'excepció, pels excessos policials i per la repressió en general. Aquesta operació s'ha de fer a nivell públic, tan obert i "legal" com sigui possible, utilitzant els mitjans i els canals adequats. Cal fer definir tothom sobre el particular.

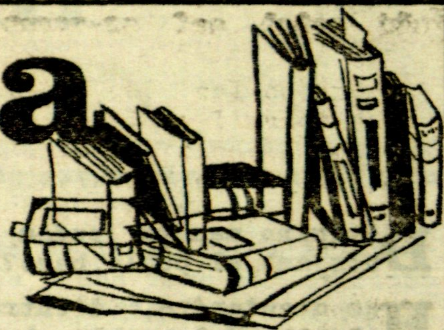
La solidaritat amb el poble basc, en resum, ha de ser una solidaritat activa, una solidaritat de lluita contra l'imperialisme i de suport envers aquest resistent i coratjós poble que ha iniciat la guerra d'alliberament contra l'opressió, contra l'explotació, contra l'ocupació militar.

Visca el poble basc! Lluitem per l'alliberament de totes les nacions oprimides, en el procés de la revolució socialista! ■

bibliografia

"EL NACIONALISMO VASCO"
De Stanley G. Payne. Dopesa, 1974.

Aquest llibre de l'historiador americà S.G. Payne constitueix una de les poques obres que circulen lliurement sobre el tema, i és, sens dubte, la que conté una informació més completa i més moderna, malgrat les objeccions que després hi farem.

El capítol I, "Evolución de los Estados vascos", estudia el desenvolupament històric dels països bascos fins a la darreria del segle XVIII. El segon capítol, "Liberalismo y regionalismo", ens situa fins al final del segle XIX. El tercer, "Sabino de Arana y Goiri y la creación de la ideología nacionalista vasca", tracta de la figura i de l'obra del fundador del Partit Nacionalista Basc (que va viure i estudiar sis anys a Barcelona). El capítol quart, "La lenta gestación del movimiento nacionalista (1903-1930)",ens parla de la progressiva expansió del PNB i les seves organitzacions. Un nou capítol, el cinquè, titulat "El nacionalismo vasco y la Segunda República (1931-1936)", explica amb deteniment les lluites que els nacionalistes bascos van portar a terme durant aquest període per aconseguir un estatut d'autonomia com el de la Generalitat de Catalunya, lluites que van resultar infructuoses i que no havien de ser satisfetes fins al temps de la guerra civil. El capítol VI, "La guerra civil. La autonomía", tracta del procés que va portar a l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del País Basc el dia 1 d'octubre de 1936. El capítol VII, "Vida y muerte de la Euzkadi vizcaína", ens descriu el període de l'autonomia, que només va durar nou mesos, fins a l'estiu del 37, i que només va poder-se aplicar a Biscaia, ja que Àlaba i Guipúscoa havien estat ocupades per les tropes feixistes des del començament de la guerra. El capítol vuitè, "La capitulación de Santoña", fa la història de les incidències que es van produir fins a l'ocupació total de Biscaia i la rendició del que quedava de l'exèrcit basc fins a finals d'agost de 1937. Finalment, una "Conclusió" tracta d'"El nacionalismo en el País Vasco después de 1939".

D'aquest últim apartat, ens cal fer-ne una referència especial. Així com als capítols anteriors, en línies generals, l'autor no oculta cap de les dades, o almenys les dades clau, de la qüestió, i doncs constitueixen una aportació historiogràfica valuosa i solvent, el darrer capítol no diu pràcticament res de la repressió implacable que va caure damunt el poble basc des del primer moment, de la persecució de l'idioma i dels trets definidors de la nacionalitat èuscara, en fi, de l'intent sistemàtic de genocidi cultural que hi ha dut a terme l'Estat espanyol. Potser l'autor es defensaria d'aquesta acusació al·legant les dificultats de censura que hauria comportat una informació fidel, però el fet és que aquesta part del llibre està greument mancada i desdiu de tota la resta de l'obra per tal com, als ulls del lector, deforma la realitat en no donar-ne les dades bàsiques.

Un altre aspecte que cal comentar és l'actitud personal de l'autor respecte al dret d'autodeterminació dels pobles. A la "Conclusió" esmentada podem llegir frases que diuen ben poc a favor de l'objectivitat científica de Payne en el terreny concret de les qüestions nacionals a l'Estat espanyol. Aquest tipus d'afirmacions només es poden justificar, en última instància, per un desconeixement, o per una informació incompleta i poc objectiva sobre el tema per part de Payne, cosa que fóra prou greu tractant-se de l'autor d'un llibre de 310 pàgines sobre la qüestió basca.

Per últim, també cal dir unes paraules del pròleg del professor Carlos Seco Serrano, que es troba en la línia xovinista de tots els imperialistes "il·lustrats" castellans que han teoritzat per justificar les guerres i les accions repressives que a través dels segles ha dut a terme Castella primer i l'Estat espanyol després, per a sotmetre gallecs, bascos i catalans. Seco Serrano, invocant els coneguts santons espanyols Sánchez Albornoz, Menéndez Pidal i Ortega y Gasset, intenta justificar la pràctica imperialista secular a base de les típiques i insostenibles afirmacions de la "unidad eterna de España".

Malgrat aquest pròleg lamentable i l'últim apartat del llibre, l'obra és important, com hem dit abans, per la informació que subministra sobre la història moderna del País Basc, que fins ara era molt difícil de trobar resumida en un sol llibre manejable i inclòs al circuit comercial "legal".- J.Mª C.